

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu matumuuna Inatsisartut aalajangernissaannik imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Inatsisartut ukiakkut 2017-imi ataatsimiinneranni Naalackersuisut, aallarnisaasunut suliffeqanillu ingerlatsisunut, aningaaserivitsigut aqqudit naligninnaasut atorlugit attartorsinnaanngitsunut, annikittunik taarsigassarsisitsinermik ukiuni sisamani misiliinissaq anguniarlugu, Inatsisissamik saqqummiussiniamik peqquneqarnissaannik aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Misiliinerup nalaani Aningaasanut Inatsimmi ukiut tamaasa siunertamut 500.000 kr.-nik immikkoortitsisoqartassaaq. Taarsigassarsiat killilimmik annertussuseqartassapput soorlu 20.000 kr-iniit 100.000 kr-inut. Inatsisissatut siunnersuummi ernialersukkanik taarseraanissamik periusissaq ilanngunneqassaaq, pisortat annaasaqarsinnaanerit killilersimaarusullugu. Tamatuma saniatigut Inatsisissatut siunnersuut misileraanerup naanerani nalilersuinissamik piumasaqaammik ilaqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Naaja H. Nathanielsen, Attaviitsoq)

Tungavilersuut

Ullumikkut inuussutissarsiortut namminersortut pisortanit assigiinngitsutigut taarsigassarsinnaallutillu tapiiffigineqarsinnaapput. Aaqjissuussinerillu tamakku amerlanertigut suliffeqarfinnut akunnattumik angissusilinnut imaluunniit angisuunut aammalu inuussutissarsiutinut aalajangersimanerusunut naatsorsuussaasarpur, soorlu aalisarnermut nunalerinermullu.

Taamaamat minnerusunik aallarnisaaniartut taamaallaat aningaaserivinni attartorniarnissamut periarfissaqarput, isumassarsiatik allat peqatigalugit aningaasalersorusukkunikkit. Aningaaseriviit amerlanertigut aningaasaliissutissat ilaannik annertuumik peqareernissaq piumasaqaatigisarpat, aamma illoqarfiit annerit avataanni suliniutinut attartortitsinissamut killilimmik piumassuseqartarput.

Tamanna assersuutigalugu takornarianik sullissisunut minnerusunut, nunaqarfinni illoqarfinnilu minnerusuni takornariannit ornigarneqartartuni aningaasaleerusukkaluartunut ajornartorsiutaasarpog. Aamma tassaasinnaapput aallarnisaasut suliniutinik minnerusunik aallarnissaarusuttut, pilertortumik imminut akilersinnaalernaviannngitsunut kisiannili sammisami aalajangersimasumi ilisimasaqarnerulernermik kinguneqartussanik taamaalillunilu inuussutissarsiornikkut annertuumik ingerlatsilernissamut tungaviliisuusinnaallutik. Tassaasinnaapput inuussutissalerinermik suliniutit minnerusut, pinnersaasiornerit imaluunniit qarasaasiatigut pinnguaatinik ineriartortitsineq. Minnerusunik ingerlatsisunut annikittunik taarsigassarsisitsisarneq aamma EU-mi sakkutut atorneqalersimasunut ilaavoq. Soorunami eqqarsaatigilluagaanngitsumik EU-mik ilaarsiinnarnissaq isumaginngilara, suliniutilli taamaattut isumassarsiorfigisinnaavagut.¹

Qularutiginnngilluinnarpara aallarnisaaniarnermi nukittunerulernikkut aammalu suliniutit annikitsut piviusunngortinneqarsinnaanerannut periarfissat annertusineqarnerisigut sumiiffinni aningaasarsiornikkut pitsaasumik ineriartortoqalersinnaasoq. Isumassarsiat annikkaluarlutik suliffissanik pilersitsiviusinnaapput. Isumassarsiat tamarmik attanneqarsinnaasumik piviusunngornaviannngillat, kisianni tassa aallarnisaasunut atugassarititaasut taamaapput. Inuiaqatigiittut tamanna ilisimavarput aatsitassarsiorneq pineqaraangat. Nalunngilarpummi misissuinerit ilaminiinnangui piaaffissamik pilersitsinermik kinguneqartartut. Isumaqaarpunga taamatut sapiisersinnaaneq aamma nunatsinni aallarnisaasunut atuutittariaqartoq.

Innuttaasut naalackersuinikkut sulialinniit nutaaliormermik, aningaasarsiornikkut annertusaanermik sapinngisamillu nunatta avataanut tuniniarneqarsinnaasunik tunisassiornissamik eqqarsaqqullugit kajumissaarutsigit, taava aallarnisaasunut atugassarititaasut pitsanngorsartariaqarpagut. Isumassarsiat annertoorsuannngorlutik inerinneqartartut amerlasuut mikisunnguamik aallartiffeqartarput, neriuppungalu siunissami isumassarsiarpassuarnik pitsaasunik takusassaqaqlassasugut, suliffissanik pilersitsiviusunik nunattalu karsianut aningaasarsiutaasunik.

Nalunngilara Greenland Venture assersuutigalugu annertusanissamut taarsigassanik atukkiisartuq. Paasinninnera naapertorlugu Greenland Venture aatsaat aallarnisaasut suliniutaat inerillualeraangata akulerussinnaasarpog, tamannalu ajunngilaq iluaqutaallunilu kisianni malunnarpoq suliunitinik annikitsunik ingerlatallit isumassarsiortartullu eqqarsaatersuutitik isumassarsiatillu piviusunngortissallugit periarfissinneqartariaqartut, nunatsinnut iluaqutaasussamik.

Nammineq isumaga naapertorlugu pisortani atorfillit tamatigut isumassarsianik attanneqarsinnaasut tapersorsorneqartariaqartutullu nalilersuinissamut tamatigut pikkorinnerpaajuneq ajorput. Taamaammatt isumaqarpunga qinnuteqaatinik nalilersuinermi inunnik aallarnissaanermik misilittagalinnik akuutitsisoqartariaqartoq. Tamatumani najugaqarfigisami pissutsinik aammalu nunani tamalaani pissutsinik ilisimasalinnik pissarsiortoqartariaqarpoq, tamatigoortumik nalilersuisinnaasoqqaqullugu. Taamatut suliniartoqarnissaanik siunnersuutiga aallarnisaarusuttunut isumassarsiatsialannillu pilinnut sammimmat, pingaaruteqarpoq aqqissuussinerup qaammarsaassutigineqarnissaa. Tamatumani kommunit suleqatissaqqissapput.

Naalackersuisunit isumalutigineqarsinnaavoq, inatsisissatut siunnersuummi allat soorlu namminersortut imaluunniit Greenland Venture, Naalackersuisunit pisinnaatinneqarlutik aqqissuussinermik pineqartumik (taassumaluunniit ilaanik) ingerlatsisuusinnaanerannik ilanngusisoqassanersoq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat

“Taarsigassarsiat annikitsut” pillugit inatsisissamik siunnersuusiortoqartussaavoq, tamannalu ilimanarpoq tamanna ilinniagartuumit ukiumut suliffiusussap affaata missaa atorlugu suliarineqarsinnaassasog, tamannalu 250.000,- missaannik akeqassasog, nutserinerit tusarniaanerillu ilanngullugit.

Qinnuteqaatinik nalilersuinermi atorfillit saniatigut siunnersortinik sulisitsisoqartassappat taakku aningaasarsiaqartitaanissaat naatsorsuutigisariaqarpoq. Tamanna aningaasartuutitut soorunami ilanngunneqassaaq. Massakut pissutsit naapertorlugit tamatuma qanoq annertutigisumik aningaasartuutaanissaa siulittoruminaappog, tassami ukiumut qassinik qinnuteqartoqarumaarnersoq apeqqutaasussaassaaq. Ilimagineqarsinnaavorli ukiumut aningaasartuutit 100.000,- missaannissinnaasut.

“Taarsigassarsiat annikitsut” pillugit aqqissuussineq 2 mio.kr.-nik annikitsunik ingerlatsisunut taarsigassiisoqartarnissaanik aallaaveqassaaq. Siuliani nassuiaatigineqartutut aqqissuussineq taarsigassarsisitsinikkut ingerlanneqassaaq, taamaammallu naatsorsuutigineqartariaqarpoq Nunatta Karsiata ukiut ingerlanerini aningaasat taarsigassarsiaritinneqartut ilarpassui utertikkumaarai. Taamatut aqqissuussineq annaasaqarfiusinnaassaaq, tassami taamaaliornikkut pisortat inuussutissarsiornikkut nutaaliormermik nutaamillu ineriartortitsinermik aqqutissiuussillutik aningaasaliissapput. Taamatut sapiillisaarneq aningaasaliissutinik annaasaqarfiusinnaavoq.

Inatsissamik siunnersuusiorneq AI 2016-imut aningaasaliiffik pingaarneq 64.01.01-imut oqaasertaliineq naapertorlugu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmit akisussaaffigineqartussaavoq. Ilimanarpoq aningaasartuutissat missigersuutigineqartut aningaasaliiffimmi pineqartumi aningaasaliissutaarersut atorlugit akissaqartinneqassanngitsoq, taamaammat siunnersuutip akuerineqarneratigut aningaasaleeqqittoqarnissaa pisariaqassaaq.

Aningaasaliissutissat siunertanit allanit aningaasaliiffigineqarsimasunit nuunneqartariaqassapput, taamaattumillu Inatsisartut siunnersuummik eqqartuinerminni aamma ilanngullugu eqqarsaatigisariaqassavaat siunertamut taamaattumut aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartut naapertuunnersut. Inatsisartut siunnersuut akueralugu aalajangissappata, aningaasartuutissat AIS2018-ip suliarineqarnerani ilanngunneqassanersut aamma isummerfigisariaqassavaat.

Namminersorluni inuussutissarsiuteqarnermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat

Pisortaniit taarsigassiissutigineqartunik annikittunik periarfissaqalerneq inuussutissarsiortunut pitsaasumik sunniuteqassasoq neriuutigineqarsinnaavoq aamma aallarnisaasunik amerlanernik aqqutissiuussisoqarnissaa piffissallu ingerlanerani inuussutissarsiorneq annertunerusoq pilersinneqassasoq neriuarluni, sapinngisamik ullumikkut inuussutissarsiutigineqartunit assigiinngiaarnerusunik.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat

Innuttaasut isumassarsiatsialannik piviusunngortitserusuttut suli ataatsimik isumassarsiamik nalilersorneqarnissaanik misilinneqarnissaannillu periarfissinneqassapput.